

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,
Judecători – Țurcan Anatolie și Timofti Vladimir,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Boldesco Tatiana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021, în cauza penală în privința inculpatului

Melnic Alexandru xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.09.2020 - 02.04.2021;

Instanță de apel: 23.04.2021 - 25.05.2021;

Instanță de recurs: 12.07.2021 - 13.10.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Ocnîța din 02 aprilie 2021, *pe baza probelor administrate la urmărirea penală, potrivit procedurii prevăzute la art.364¹ Cod de procedură penală*, Melnic Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.264¹ alin.(4) Cod penal, la 6 luni închisoare;
- art.192¹ alin.(1) Cod penal, la 1 an închisoare.

În baza art.84 alin.(1) Cod penal, prin cumularea parțială a pedepselor, lui Melnic Alexandru i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 2 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Melnic Alexandru, la 28 iunie 2020, aproximativ la ora 20:30, având scopul răpirii mijlocului de transport, fără scop de însușire, a pătruns în automobilul de model „Niva” cu n/î xxx, ce-i aparține cu drept de proprietate lui Burcovschii Mircea, care era parcat cu ușile descuiate în preajma magazinului „Izvoraș”, situat pe traseul central din satul Sauca, raionul Ocnîța, și a răpit automobilul în cauză, conducându-l pe traseul menționat, în pantă, coborând în virtutea inerției, fără pornirea motorului și acționarea dispozitivului mecanic de propulsie, din motiv că cheile lipseau în lacătul de pornire, ulterior l-a abandonat pe traseu, în apropiere de stația auto.

Tot el, la 28 iunie 2020, aproximativ la ora 20:30, fără a deține permis de conducere, a condus pe traseul central din s. Sauca, raionul Ocnîța, automobilul

răpit de model „Niva” cu n/î xxx, în urma consumului de băuturi alcoolice, intenționat încălcând cerințele pct. 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13 mai 2009, care prevede că conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate.

Potrivit procesului-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, nr.175 din 28.06.2020, concentrația alcoolului în aerul expirat de 0,84 mg/l, care în conformitate cu prevederile art.134¹² alin.(3) Cod penal, corespunde stării de ebrietate alcoolice cu grad avansat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanță a reținut că, în drept, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.192¹ alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire; și ai infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, după indicii calificativi: conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și care nu deține permis de conducere.

3. Avocatul Raducan Irina în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Melnic Alexandru să-i fie stabilită o pedeapsă ne privativă de libertate.

În motivarea cerințelor sale apărarea a invocat că, concluziile acușării la capitolul individualizării pedepsei solicitate inculpatului sunt greșite și în contradicție cu probatoriu administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

A explicat că, ținând seama de circumstanțele atenuante prezente în cauză și de personalitatea inculpatului, de faptul că a recunoscut vina integral, este posibilă aplicarea față de Melnic Alexandru a prevederilor art.90 Cod penal.

În argumentarea solicitărilor invocate, a susținut că prima instanță, la stabilirea pedepsei, nu a ținut cont și nici nu a luat în considerație faptul că Melnic Alexandru a contribuit activ la etapa de urmărire penală, prejudiciul material a fost reparat părții vătămate, iar infracțiunea comisă nu face parte din categoria infracțiunilor periculoase pentru viața și sănătatea persoanelor și nu poartă un caracter de pericol social sporit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Raducan Irina în numele inculpatului, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Melnic Alexandru în baza art.192¹ alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi: răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire; cât și în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, după indicii calificativi: conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și care nu deține permis de conducere.

Instanța de apel a evidențiat că, prima instanță a verificat complet, sub toate

aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și în baza art.101 Cod de procedură penală a dat probelor administrate pe caz o apreciere legală din punct de vedere a pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

4.2. Astfel, instanța de apel a menționat că, prima instanță constatând ca fiind dovedite faptele penale comise de către inculpat, ținând cont de prevederile legale a art.art.61, 75 Cod penal, i-a stabilit inculpatului Melnic Alexandru pentru fiecare infracțiune în parte pedepse în limitele sancțiunilor prevăzute de art. 192¹ alin.(1) și art.264¹ alin.(4) Cod penal, aplicate în mod corespunzător. În baza art.84 alin.(1) Cod penal, măsura pedepsei stabilite definitiv este adecvată faptelor săvârșite, fiind totodată respectate prevederile legale a art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a mai reținut că, motivele invocate de apelant sunt nefondate, or, la emiterea sentinței de către prima instanță nu a fost comisă nici-o eroare de fapt și de drept la individualizarea și stabilirea pedepsei inculpatului Melnic Alexandru. Așa cum se reține în doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Instanța de apel a menționat că, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului Melnic Alexandru a ținut cont pe deplin de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale și în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei date, și personalitatea inculpatului, corect a ajuns la concluzia de a-i stabili acesteia o pedeapsă sub formă de închisoare, cu executare în penitenciar, pedeapsa fiind echitabilă și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal.

Astfel, ținând cont de circumstanțele cauzei deduse judecării, de gravitatea infracțiunilor comise, care potrivit art.16 Cod penal fac parte din categoria infracțiunilor ușoare și mai puțin grave, recunoașterea vinei prin conștientizarea pericolului faptei comise, căința sinceră, conduita inculpatului după consumarea infracțiunii, condamnarea anterioară a acestuia, existența antecedentului penal, instanța de apel a conchis că, prima instanță justificat a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatului, precum și restabilirea echității sociale este posibilă doar cu izolarea acestuia de societate, stabilind o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 1an și 2 luni.

Instanța de apel a subliniat că, executarea sancțiunii în regim de detenție este necesară pentru realizarea scopului pedepsei, respectiv prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și conștientizarea de către inculpat a consecințelor faptei comise.

Cu referire la cerințele invocate de apelant, instanța de apel a evidențiat o condiție prevăzută expres în art.90 alin.(1) Cod penal, concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită. Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea faptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța

să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

În speță, instanța de apel a constatat că, conform revendicării eliberate pe numele lui Melnic Alexandru, acesta nu este la prima încălcare a legii penale. La fel, cazierul contravențional denotă existența unui precedent vast de săvârșire a încălcărilor administrative.

Astfel, instanța de apel a stabilit că inculpatul Melnic Alexandru are o personalitate delicventă, predispusă spre încălcarea normelor de ocrotire a relațiilor sociale. Atare circumstanțe denotă oportunitatea executării pedepsei penale în penitenciar, după cum s-a dispus prin sentința adoptată de prima instanță în prezenta cauză.

În pofida alegațiilor apărării precum că partea vătămată a recuperat prejudiciul, neavând pretenții față de inculpat, instanța de apel a remarcat că materialele cauzei nu denotă existența unui înscris care ar confirma recuperarea de către inculpat a unor cheltuieli în interesele părții vătămate Burcovschii Mircea. Lipsa pretențiilor părții vătămate nu scutește inculpatul de coerciția pedepsei penale. Mai cu seamă că, în cauza judecată, prin infracțiunea imputată în baza art.192¹ alin.(1) Cod penal, în condițiile acuzației faptice, Melnic Alexandru a perturbat posesia lui Burovschii Mircea asupra automobilului pentru o perioadă de timp relativ scurtă.

În acest context, instanța de apel a conchis că, lipsa unor pretenții față de inculpat, din adresa părții vătămate, nu determină oportunitatea unei coerciții mai blânde față de inculpatul Melnic Alexandru.

5. Avocatul Boldesco Tatiana în numele inculpatului, în temeiul pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar hotărârile adoptate și solicită casarea parțială a acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Melnic Alexandru să-i fie stabilită o pedeapsă ne privativă de libertate.

În motivarea cerințelor sale apărarea invocă că, atât prima instanță cât și instanța de apel nu a dat deplină apreciere a circumstanțelor atenuante pe caz, fapt ce a dus la aplicarea unei pedepse prea aspre față de Melnic Alexandru, nefiind aplicat la justa valoare principiul individualizării răspunderii și pedepsei penale.

Evidențiază că, inculpatul Melnic Alexandru a recunoscut integral vinovăția în comitea infracțiunilor de la etapa urmăririi penale, s-a căit de cele comise, a reparat integral prejudiciul părții vătămate. La fel, în cadrul judecării cauzei inculpatul a înaintat cerere în baza art.364¹ Cod de procedură penală, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată.

Reiterează jurisprudența CEDO, potrivit căreia: "... soluția cea mai potrivită pentru problema supra-aglomerării ar fi reducerea numărului de deținuți prin utilizarea mai frecventă a măsurilor punitive ne privative de libertate și minimizarea recurgerii la detenția preventivă".

În concluzie, indică faptul că, luând în considerație cumulul de circumstanțe atenuante, personalitatea inculpatului, consideră că pentru corectarea și reeducarea lui Melnic Alexandru nu este necesară executarea efectivă a pedepsei.

6. Asupra recursului prezintă referință procurorul care se pronunță pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, deoarece instanța de apel și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei

penale aplicate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu prevederile art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat, se reține că, recurentul invocă temeiul de casare prevăzute la art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal reține că, în esență, criticele părții apărării se axează pe ideea că instanțele ierarhic inferioare au individualizat pedeapsa contrar prevederilor legale, la caz fiind indispensabilă aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare, iar instanța de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului Melnic Alexandru și-a motivat just soluția adoptată, ținând cont de prevederile art.61, 75 Cod penal și art.364¹ Cod de procedură penală. Pedeapsa stabilită este echitabilă, legală și bine individualizată, aplicată în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale ale aceluiași Cod, ținându-se cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după quantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al

activității infracționale săvârșite.

Instanța de recurs reține, că solicitarea recurentului privind aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei în baza art.90 Cod penal în privința inculpatului este neîntemeiată, or, doar faptul că ultimul nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de apel, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca temei pentru aplicarea în privința sa a unei pedepse cu suspendarea executării. Instanța de apel a argumentat detaliat soluția sa referitor menținerea sentinței și necesitatea executării pedepsei sub formă de închisoare, iar recurentul nu a prezentat careva argumente plauzibile ce ar necesita modificarea deciziei contestate.

Subsidiar, Colegiul Penal relevă că, textul art.90 alin.(1) Cod penal prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Acest fapt rezultă și din prevederile legale, care stipulează că: „Dacă ... instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei ... indicând numai decît în hotărâre motivele...”.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată, iar pedeapsa stabilită inculpatului, răspunde scopului de corectare și reeducare prevăzut de art.61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea pedepsei ne privative de libertate, urmând a fi declarat ca neîntemeiat.

Totodată, Colegiul penal respinge ca neîntemeiate argumentele avocatului precum că, instanța de apel nu a luat în considerație la aplicare pedepsei inculpatului că, el a recunoscut vina pe deplin, regretă cele săvârșite, a promis să fie mai precaut pe viitor, astfel de acțiuni ilicite să nu mai comită, cât și de comportamentul vinovatului în timpul și după comiterea infracțiunii, or, anume aceste circumstanțe luate în considerație, au permis stabilirea pedepsei inculpatului la limita minimă prevăzută de sancțiunea normei în baza căreia acesta a fost condamnat.

Mai mult, Colegiul reține și faptul că conform revendicării eliberate pe numele lui Melnic Alexandru (f.d.35), acesta nu este la prima încălcare a legii penale. La fel, cazierul contravențional denotă existența unui precedent vast de săvârșire a încălcărilor administrative (f.d.36-37), motiv pentru care Colegiul apreciază că inculpatul Melnic Alexandru are o personalitate delicventă, predispusă spre încălcarea normelor de ocrotire a relațiilor sociale.

Pe de altă parte, se reține că motivele invocate în recursul de pe rol, au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate (f.d.108-114) în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care

în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Boldesco Tatiana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021, în cauza penală în privința inculpatului *Melnic Alexandru xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 18 noiembrie 2021.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir